

Саҳиҳул Бухорийнинг муҳтасари / ВАҲИЙНИНГ БОШЛАНИШИ КИТОБИ / 161-ҳадис

3208-عَنْ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - 161
وَهُوَ الصَّادِقُ الْمَصْدُوقُ - قَالَ: إِنَّ أَحَلَّكُمْ يُجْمِعُ خَلْقُهُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا، ثُمَّ يَكُونُ عَلَقَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يَكُونُ مُضْعَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ مَلَكًا، وَيُؤْمِرُ بِأَزْبَعِ كَلِمَاتٍ، وَيَقَالُ لَهُ: اكْتُبْ عَمَلَهُ، وَرِزْقَهُ، وَاجْلَهُ، وَشَقِّيٌّ أَوْ سَعِيدٌ، ثُمَّ يُنْفَخُ فِيهِ الرُّوحُ.

وَإِنَّ الرَّجُلَ مِنْكُمْ لَيَعْمَلُ حَتَّىٰ مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ إِلَّا ذِرَاعُ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ كِتَابُهُ، [فَيَعْمَلُ] بِعَمَلٍ أَهْلِ النَّارِ، وَيَعْمَلُ حَتَّىٰ مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّارِ إِلَّا ذِرَاعُ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلٍ أَهْلِ الْجَنَّةِ.

161- 3208. Абдуллоҳ розияллоҳу анҳу деди:

«Содиқу масдуқ* Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бизга шундай сўзлаб бердилар: «(Хар) бирингизнинг хилқати онасининг қорнида қирқ кунда жам қилинади. Кейин ўшанча вақт «алақа» бўлади. Сўнг ўшанча вақт «музға» бўлади.* Сўнг Аллоҳ бир фариштани юборади ва унга тўрт калима буюрилади: «Унинг амалини, ризқини, ажалини ва бадбаҳт ёки баҳтили эканини ёз», дейилади. Сўнгра унга руҳ пуфланади. Бас, сизлардан бир киши амал қилиб бораверади, ҳатто у билан жаннат ўртасида бир зироъгина қолади. Шунда унинг битиги устун келади-да, дўзах аҳлининг амалини қилади. Шунингдек, (бир киши) амал қилиб бораверади, ҳатто у билан дўзах ўртасида бир зироъгина қолади. Шунда битик ундан устун келади-да, жаннат аҳлининг амалини қилади».

* Алақа – лахта қон, зулук. Музға – тишланган гўшт.

Изоҳ: Ушбу ҳадисда мусулмон киши ўз амалига суяниб қолмаслиги, Аллоҳ таолонинг фазлу марҳаматидан умидвор бўлиши, У Зотга доимо дуода, илтижода бўлиши кераклиги уқтирилмоқда. Аллоҳ таоло ҳар бир банданинг

такдирини Ўзининг азалий илми билан билади. Аммо бу илм ҳеч кимни ҳеч нарсага мажбурламайди, бу – ҳар бир нарсани олдиндан билиш, холос.

Баъзи уламолар бу ҳадисни қўйидагича изоҳлайдилар:

Бир банда зоҳирда яхши амалларни, жаннат амалларини қилиб юради, ҳатто у одамларнинг кўзида жаннатий инсон бўлиб гавдаланади. Аммо унинг ботини чатоқ, нияти яхши эмас. Шу боис, унинг амаллари Аллоҳ таолонинг қошида қадр топмайди, мақбул бўлмайди. Шунга кўра, у дўзахга лойик бўлади. Бироқ Аллоҳ унинг асл башарасини юзага чиқариб, кейин жазолашни ирода қиласди. Натижада ҳалиги киши битта дўзах амалини қиласди ва ўз жойини топади. Иккинчи кишида ҳолат аксинча бўлади.

Манба: hadis.islom.uz

